

УДК 796.412(091)(477+100)

Мозуленко Д. І.¹, Кокарев А. Б.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. КНТ-123 НУ «Запорізька політехніка»

ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ АЕРОБІКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Аеробіка як вид спорту (спортивна аеробіка, sports aerobics, aerobic gymnastics) зародилися в США. Має у світі 4 версії: ANAC (пан-американська), Suzuki (японська), FISAF (міжнародна, останнім часом – майже Європейська), та FIG (інтер-континентальна). Найбільш потужною та такою, яка представлена у програмах найкрупніших міжнародних спортивних форумів, таких як Всесвітні ігри, Європейські та Азійські ігри, чемпіонати Європи і Світу є версія, що розвивається під егідою Міжнародної федерації гімнастики (FIG). Спортивна аеробіка в її структурі є повноцінною гімнастичною дисципліною, поряд зі спортивною чоловічою та жіночою гімнастикою, художньою гімнастикою, акробатикою, стрибками на батуті, паркур. Її виступи являють собою симбіоз спортивної гімнастики (нагадує вільні вправи), групової акробатики та художньої гімнастики. З останньої дисципліни запозичений такий фактор суддівства, як «артистизм». До того ж в аеробіці, на відміну від спортивної гімнастики і акробатики, більше уваги приділяють хореографії. Змагальні композиції виконуються в інтенсивному темпі під динамічну музику, темп якої (в середньому) досягає 155–160 акцентів за хвилину.

В історичному ракурсі відомо, що спочатку тривалість всіх вправ змагальної програми дорівнювала 2 хв. Згодом, правила змінювались і зараз ми маємо формат виступів, більш уніфікований з іншими гімнастичними дисциплінами, а саме 1 хв. 20 сек. У повній мірі такі історичні трансформації характерні і для майданчику для виступів. Все розпочиналося з майданчику 7×7 метрів, поступово збільшившись до 10×10 метрів. Покриття на відміну від гімнастичного килиму повинно бути гладким і (бажано) амортизуючим.

Змагання проводяться у наступних категоріях виступів: індивідуальні чоловічі, індивідуальні жіночі, змішані пари, тріо і групи – це так звані спортивні види програми; а також групові види програми, такі як Aerodance і Aerostep (вправи з використання спеціальної степ-платформи).

За міжнародними стандартами гімнасти поділяються на такі вікові категорії: national development (9-11 років), youth (молодь 12-14 років), junior (юніори 15-17 років) та 18+ років (дорослі спортсмени), та змагаються лише у своїй категорії та віковій групі.

В Україні спортивну аеробіку підтримує та розвиває Федерація України зі спортивної аеробіки та фітнесу (ФУСАФ). Федерація як незалежна громадська організація оздоровчо-спортивного напрямку була заснована у 1991 р., а вже у 1999 р. отримала статус національної, який зберігає до сьогодні.

Перша збірна команда незалежної України взяла участь у міжнародних змаганнях у 1992 р. До складу збірної увійшли спортсмени з Одеси та Києва. Змагання зі спортивної аеробіки вперше відбулися в м. Запоріжжі у 1993 р. В той час за міжнародними правилами до змагань допускали лише з 18 років. Але, не зважаючи на це Чемпіонат України зібрав понад 100 дорослих спортсменів з 14 міст та областей України.

Дуже вдалим для збірної України був 1995 р. На першому Кубку Європи в Гессені (Німеччина) Україна посіла 3 командне місце і 1 місце у змішаних парах.

Отримавши світове визнання, Федерація України подала заявку до Міжнародної федерації зі спортивної аеробіки і фітнесу (FISAF) на проведення 1998 року Чемпіонату Європи в м. Київ. На цьому чемпіонаті двічі лунав гімн України. Вперше – на честь Чемпіонки Європи серед юніорів Наталії Пасічної (м. Київ). Вдруге – на честь Чемпіона Європи серед чоловіків Олексія Левкіна (м. Запоріжжя).

Після 1998 р. МСМК Олексій Левкін ще багаторазово на найпрестижніших світових та європейських змаганнях зі спортивної аеробіки з такими видатними та, навіть, легендарними спортсменами того часу, як Алесандро Вільджарді (Італія) та Джонатан Каньяда (Іспанія), Якуб Стракос (Чехія), Клаудіо Френцен (Бразилія, Німеччина) та багато інших.

Слід відзначити, що з початку розвитку спортивної аеробіки в Україні, починаючи з 1991 р., пріоритети та регіональне лідерство в цьому виді спорту періодично змінювалися. Так, на початку вказаного шляху, лідерство належало одеській школі аеробіки, після чого (приблизно на 6-8 років) перейшло до киян.

Завдяки кропіткій та плідній роботі Президента ФУСАФ Тетяни Пасічної очолюваний нею клуб «Талісман» впродовж декілька років був непереможним.

Але, згодом на перші ролі вийшла запорізька школа спортивної аеробіки, центрами розвитку якої стали Запорізький національний та Запорізький національний технічний університети завдяки зусиллям Заслужених тренерів України Бориса Кокарева та Світлани Атаманюк. Останніми роками цей акцент також змістився у бік потужних спортивних колективів м. Суми та м. Житомир, чому є чимало об'єктивних та суб'єктивних причин.

Від так, сучасна історія української спортивної аеробіки має вже доволі багато славетних сторінок. Основні з яких припадають на останні 4 роки (Олімпійський цикл) – з 2020 по 2024 рр.